

Spravodajca občianskeho združenia

fórum života

Za dobrovoľný príspevok

ročník 13, 2/2016

**Téma: Perinatálna
hospicová starostlivosť**

viac na strane 14

Chrániť život je náročný výstup nahor.

www.forumzivota.sk

OBSAH

AKTUÁLNE

Sviečka v novom šate 3

Z DOMOVA

Na rozporových konaniach 4

Otvárame centrum Femina 5

Odborníci k homeopatii 7

Je tu Deň rodiny 11

TÉMA

Perinatálny hospic 14

Žiara počatia 28

ZO ZAHRANIČIA

Katholikentag 2016 21

Obchod s telom 23

Spravodajca občianskeho združenia Fórum života, evidenčné číslo: EV 2967/09. Vydáva: Fórum života, o. z., Heydukova 14, 811 08 Bratislava, IČO 31 815 839, www.forumzivota.sk. Tlač: Anna Buchtová Varínska tlačiareň/Elektro AB

Fórum života je občianske združenie fyzických a právnických osôb. Jeho cieľom je budovať spoločnosť, ktorá rešpektuje ľudský život vo všetkých jeho formách od počatia po prirodzenú smrť a podporuje rodinu ako optimálne miesto vzniku a rozvoja ľudského života.

Kontakt na redakciu: Heydukova 14, 811 08 Bratislava, e-mail: spravodajca@forumzivota.sk. Číslo 2/2016 vyšlo v septembri 2016. Spravodajca o. z. Fórum života vychádza od decembra 2003 väčšinou štyrikrát ročne. Akékoľvek rozširovanie textov je povolené s podmienkou uvedenia zdroja.

*Redakčná rada: Mária Demeterová, Marcela Dobešová, Mária Raučinová, Anna Verešová, Anna Záborská
Číslo redakčne pripravili: Mária Raučinová, Mária Froncová, Mária Demeterová, Petra Heretová, Martin Gazdík
Grafika a DTP tlačenej podoby: Bofostudio
Dizajn novej podoby obálky: Mgr. art. Jozef Turlik*

Ďakujeme autorom, že poskytli texty a fotografie bez nároku na honorár. Fórum života 2016

Titulná strana:

Autor snímky: Stanislav Piatrik

ÚVODNÍK

Milí priaznivci ochrany života a rodiny!

Spravodlivosť a láska udržiavajú každé spoločenstvo a dobré medziľudské vzťahy. S touto výzvou „za spravodlivé financovanie sociálnych služieb“ sa popasovali aj organizátori verejného brifingu 13. júla – zástupcovia poskytovateľov sociálnych služieb z radov mimovládnych a cirkevných organizácií, na ktorom som sa zúčastnila. Obrátili sa na ministrov pre zamestnanosť a sociálnu politiku členských krajín EÚ a na samotného ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera pri príležitosti ich zasadnutia v Bratislave. Chceli upozorniť účastníkov stretnutia, ale aj verejnosť a médiá, na neudržateľnú situáciu v zabezpečovaní sociálnych služieb pre občanov Slovenska. Veľmi dobre rozumiem ich výzve, veď som osemnásť rokov pracovala v mimovládnej organizácii Áno pre život, ktorá poskytuje služby krízovej intervencie ženám s deťmi. Doteraz sú poskytovatelia sociálnych služieb delení na tzv. verejných a neverejných, a preto sú ich služby inak financované. Pritom najväčšími poskytovateľmi sociálnych služieb na Slovensku sú Slovenská katolícka charita a Evanjelická diakonia. Okrem nich ďalšie a ďalšie mimovládne organizácie supľujú úlohu štátu v regiónoch a v rôznych kútoch Slovenska. Verejné financie majú byť spravodlivo prerozdelené a vrátené ľuďom prostredníctvom verejných služieb v zdravotníctve, v školstve a v sociálnych službách. Keď tieto služby nie sú dostatočne financované, strácame na tom všetci - jednotlivci i rodiny. A práve rodina, aj v dôsledku nespravodlivého rozdeľovania verejných financií, čelí v súčasnosti veľkým problémom. Viacdetné rodiny a jednorodičovské rodiny chudobnejú, naši starší a dlhodobo chorí príbuzní zomierajú predčasne... Budem sa preto v Národnej rade SR pýtať pána ministra Richtera na jeho odpoveď na výzvu a návrhy Platformy za spravodlivé financovanie sociálnych služieb. Aj ako poslankyňa chcem pokračovať v zápase, ktorý som začala ako občianska aktivistka. Je to zápas za spravodlivosť vo verejnom živote.

ANNA VEREŠOVÁ

AKTUÁLNE

Sviečka 2016 – príležitosť byť milosrdnými

Zasiahli aj vás tie hrozné správy tohto leta o vraždení nevinných ľudí náboženskými fanatikmi? Tiež sa pýtate, prečo sa deje toľko násilia, navyše tu v Európe? Hľadáte spôsob, ako sa s tým vysporiadať? V tom prípade skúsme začať od seba, pretnime špirálu násilia, skúsme byť milosrdnými. Jednou z ciest môže byť aj naša kampaň Sviečka za nenarodené deti.

Krvavé udalosti vo Francúzsku, Nemecku a iných krajinách ma viedli k úvahe, ako je možné, že sa násilie v našej časti sveta stupňuje. Nevedel som pochopiť, prečo niekto v Božom mene prelieva nevinnú krv. Uvedomil som si, že to, čo sa stalo, zmeniť nemôžem. Môžem však spraviť konkrétny čin milosrdenstva voči ľuďom v mojej blízkosti. Aj keď novinové titulky budú vždy plnšie hrozných správ o zabíjaní ako radosti zo zachránených detí, ktoré ich matky pôvodne odmietali, nestrácajme nádej. Naším cieľom nie je dostať sa na titulku, ale nasledovať príklad toho, kto sám bol Milosrdenstvom. On konal často v skrytosti, mimo pohľadu nás. Tvárou v tvár násiliu musíme odpovedať milosrdenstvom. Aj Svätý Otec nás v júli v Krakove vyzval, aby sme boli milosrdní. Apeloval, aby sme podali „konkrétnu odpoveď na potrebu a utrpenie ľudstva“. V rámci skutkov duchovného milosrdenstva hovoril tiež o modlitbe za živých i mŕtvych. Naša kampaň sa zameriava práve na túto skupinu, na deti, ktoré skryto prechádzajú od života k smrti. A to skôr, než by mohli život zakúsiť v jeho plnosti. Staňme sa nástrojom Božieho milosrdenstva pre týchto našich najmenších bratov a sestry. Tiež pre ich rodičov a všetkých, ktorí z nevedomosti či ľahostajnosti voči životu

asistujú pri ich zabíjaní. Spomeňme si na nich v modlitbe či aspoň v posvätnom tichu pri svetle sviečky. Aj tento malý skutok v ponurom prítmí obyvačky môže znamenať veľa.

Kampaň Sviečky bude prebiehať opäť v októbri a vyvrcholí 2. novembra na Spomienku všetkých verných zosnulých. Tento ročník pre vás pripravujeme aj špeciálne koncerty za život, na ktorých budeme môcť osobne a uvoľnene prežívať naše zanietenie za nenarodené deti. Veríme, že aj touto formou prebudíme a rozmnožíme ducha nádeje. Srdečne vás všetkých pozývame na koncerty i do celej kampane. Dúfame, že sa i tento rok staneme účinnými nástrojmi milosrdenstva.

MARTIN GAZDÍK,

koordinátor kampane Sviečka za nenarodené deti

forum života

www.sviecka.forumzivota.sk

2. NOVEMBER

**SVIEČKA
ZA
NENARODENÉ
DETI**

Spomeňme si v týchto dňoch na zomrelé nenarodené deti a zapálme svetlo nádeje pre našu spoločnosť.

S vašou pomocou dokážeme viac.

TLAČOVÁ KANCELARIA
KATOLICKE NOVINY
eARCO
cestaplus
DUCHOVNÝ PASTIER
ZKSM
VARINSKA
zastolom.sk
MIRIAM
LCH LIVE!
VOX
UMON
SLOVCO
WYKONANIE
DOMKA
Národný verejný rozhlas
UX TELEVIZIA

Z DOMOVA

O pripomienkach, rozporových konaniach a čudnom hodnotení ľudských práv

V máji a júni 2016 sa Fórum života spolu s ďalšími organizáciami (Alianciou za rodinu, Fórum kresťanských inštitúcií, Združením katolíckych škôl, Klubom mnohohodetných rodín) prostredníctvom portálu právnych predpisov zapojilo do pripomienkového konania k správe o stave ľudských práv na Slovensku. Išlo o priebežnú správu, ako SR plní odporúčania, ktoré jej adresovali členské štáty OSN v otázke „nápravy“ stavu ľudských práv, tzv Univerzálne periodické hodnotenie.

Príkladom takýchto odporúčaní sú odporúčania Nórska a Austrálie Slovensku: vypracovať plán na ochranu LGBTI osôb a na podporu ich práv. Holandsko odporúča prijať program sexuálneho a reprodukčného zdravia žien vrátane antikoncepcie a potratov, alebo Svätá stolica odporúča zabezpečiť na Slovensku výhradu svedomia zdravotníckych pracovníkov. Pomerne náročné bolo pripomienkovať dokument s takými odlišnými a niekedy aj protichodnými odporúčaniami. Správa zo Slovenska, ktorú podávalo ministerstvo zahraničných vecí Rade OSN pre ľudské práva, nebola povinná, ale dobrovoľná iniciatíva v polovici hodnotiaceho cyklu. Zahŕňala materiál, ktorý bol s najväčšou pravdepodobnosťou vypracovaný rýchlo pred voľbami alebo v čase nástupu novej vlády. Zarazila nás táto intenzívna aktivita, podobne ako v prípade celoštátnej stratégie ľudských práv, ktorú sme ako jediný štát sveta okrem Holandska vypracovali a ktorá je už odoslaná do OSN. Ako sme sa dozvedeli ústne na rozporových konaniach na MZVaEZ, Slovensko sa uchádza o členstvo v Rade pre ľudské práva. Minister zahraničných vecí M. Lajčák v tomto čase kandiduje na post generálneho tajomníka OSN. Akú daň platíme za kandidatúru?

Fórum života sa vyjadrilo všeobecne k správe - jej vypracovanie nezodpovedalo požiadavkám Rezolúcie Rady OSN o transparentnosti a participatívnosti, o potrebe konzultovať ju s tretím sektorom. Verejnosť a tretí sektor boli zapojení až v poslednej fáze, keď bol materiál sfinalizovaný. V správe tiež nie je jasné, o ktoré dokumenty sa hodnotenie ľudských práv opiera a či sú právne záväzné pre SR.

Slovensko nemá záväzok ratifikovať dohovor

Istanbulský dohovor je založený iba na rodovom chápaní násilia a predpokladá celoplošnú výchovu k rodovej teórii, počíta tiež so sankciami pre tých, ktorí by sa nezhodovali s rodovým chápaním. Na tomto dokumente nie je na Slovensku politická ani občianska zhoda. Viaceré mimovládne organizácie a platformy, ako aj konkrétni poslanci vyjadrili k nemu rezervovaný postoj. Na základe tohto dohovoru by sa finančne podporovala iba jedna časť populácie, čo porušuje princíp rovnosti príležitostí. Ochrana pred násilím zabezpečuje trestný zákon a iné súvisiace právne predpisy. Ratifikácia Istanbulského dohovoru, ktorú správa spomína ako podmienku zlepšenia stavu

Z DOMOVA

ľudských práv, nie je zakotvená ani v programovom vyhlásení vlády, ani v politických programoch jednotlivých strán. Slovensko nemá záväzok tento dohovor ratifikovať.

Potrebuje kvalitnú politiku populačného rozvoja

Rovnako Fórum života namietalo proti informácii o tvorbe Akčného plánu pre LGBTI osoby. Práve táto časť bola predmetom kontroverzie pri Celoštátnej stratégii podpory a ochrany ľudských práv, keďže zvýhodňovala túto skupinu oproti ostatným obyvateľom, teda nenapĺňa požiadavku rovnosti a univerzálnosti ľudských práv. Je nepochopiteľná potreba vyčleňovať LGBTI osoby a prisudzovať im „špeciálne“ práva a zvláštnu ochranu. Niet relevantných podkladov k tomu, že by boli u nás prenasledovaní či inak postihovaní. Príprava akčného plánu pre LGBTI osoby bola navyše zastavená vzhľadom na množstvo hromadných pripomienok.

Ešte zvláštnejšie pôsobilo odporúčanie, aby Slovensko schválilo národný program sexuálneho a reprodukčného zdravia. Nie je žiadnym tajomstvom, že takýto program počíta s rozšíreným používaním antikoncepcie, potratov, umelého oplodnenia, potratových tabliet a navrhuje aj obmedzenie výhrady vo svedomí lekárov či farmaceutov. Fórum života nepovažuje za správne pretláčať tento program a implementovať takéto odporúčanie. Ide o opatrenia, ktoré sú namierené proti zdraviu ženy a jej reprodukčnej funkcii, registrácia potratových tabliet v SR aktuálne už zanikla. Naopak, potrebné je vypracovať komplexný program na zvýšenie populácie a populačného indexu tak, aby bola ekonomická a spoločenská budúcnosť Slovenska zaistená, a podporovať sexuál-

nu zodpovednosť mladých ľudí výchovou k manželstvu a rodičovstvu.

Na rozporových konaniach nebolo ministerstvo zahraničia ochotné akceptovať Fóru života ani pripomienku zmeniť výraz „rodová rovnosť“ na „rovnosť mužov a žien“, čím by sa vyjasnilo, že ide o mužov a ženy, a nie rozličné rodové identity, alebo vypustiť slovné spojenie „neheterosexuálne menšiny“, ktoré túto skupinu automaticky zaraďuje medzi menšiny s definovanými právami. Zviditeľňovanie LGBTI komunity a propagácia ich životného štýlu v prostredí škôl nutne vedie k porušovaniu práv rodičov na výchovu svojich detí v súlade so svojím presvedčením. Širokospektrálna propagácia neheterosexuálneho životného štýlu so sebou nesie i zdravotné riziká v podobe nárastu sexuálne prenosných ochorení, čo odporuje požiadavke na ochranu verejného zdravia obyvateľstva. Naopak, správa o priebežnom plnení odporúčaní sa nezmieňuje vôbec o ochrane práva na život od počatia, ktoré tak verejne zaznievalo na 80-tisícových pochodoch Slovenskom. Pochopili sme, že napriek novým voľbám na kľúčových pozíciách ostali tí istí ľudia, ktorí pripravovali stratégiu, ibaže sarsládou vymenili a šikovne si presunuli agendu. Slovensko má tak počas predsedníctva budiť dokonalý obraz súladu s európskou agendou vrátane jej ideologického rámca. Toto nám má vydláždíť cestu do „vyspelej“ Európy a ľudskoprávneho OSN. Porozumeli sme, že nešťastná agenda celoštátnej stratégie ľudských práv „nebude spať“. Polarizácia občianskeho spektra bude pokračovať a naháňať body extrémizmu a radikalizmu. A financovanie pôjde ďalej podľa zostaveného ideologického plánu.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Z DOMOVA

Fórum života otvára informačno-poradenské centrum Femina

Okres Levice má na Slovensku prvenstvo v počte potratov. Najviac túto „službu“ využívajú ženy, ktoré majú jedno alebo dve deti. Čo je príčinou tohto smutného prvenstva? Pôrodník Juraj Braun z Levíc a Miloš Mlynček, nitriansky krajský odborník ministerstva zdravotníctva pre gynekológiu a pôrodníctvo, sa k tejto otázke vyjadrili pre denník Sme, že ľudia v tomto kraji majú slabšiu nábožnosť. To do istej miery ovplyvňuje aj také vážne rozhodnutie, ako je rozhodnutie pre život.

V tomto kraji je vzácnosť, ak má rodina viac ako dve deti. Pri väčšom počte detí sa rodina stretáva s nemiestnymi poznámkami či posudzovaním vo svojom okolí. Ďalšie vážne skutočnosti, ktoré ovplyvňujú život v tomto okrese, sú veľká rozvodovosť a zvýšený počet samovrážd. Takmer každý druhý pokus o samovraždu v rámci Nitrianskeho kraja bol práve v Levickom okrese. To nasvedčuje, že ľudia sú depresívni, sklamaní a strácajú nádej. Mladí prestávajú veriť, že vzťah možno prežiť celý život vo vernosti. Sklamanie, ktoré prichádza z vlastnej rodiny, sa potom ťažko vykoreňuje. Často sa stretávame s takou-

to reakciou mladých ľudí počas prednášok o vzťahoch muža a ženy. Boja sa pevného záväzku, lebo im chýbajú pozitívne vzory zo svojho okolia. Keď žena nečakane počne dieťa, často ostáva sama bez pomoci, bez opory a ešte sa stretáva s odsúdením vo svojom okolí. Uvedomujeme si, že žena je druhá obeť po dieťati. Preto sme sa rozhodli konať. Nesúdiť, ale pomáhať. Od septembra bude v Leviciach v budove polikliniky otvorené informačno-poradenské centrum, kde ženy dostanú základné informácie a naše pracovníčky ich budú informovať o možnostiach pomoci. Bude to prvé takéto centrum otvorené v priestoroch polikliniky na Slovensku, a práve v okrese, kde to ľudia najviac potrebujú. Do tohto centra s názvom Femina budú môcť prichádzať ženy, ktoré sa ocitnú v ťažkej situácii či už nečakane tehotné, alebo týrané či zneužívané. Žena, ktorá bola na potrate, povedala, že keby sa v jej okolí našiel aspoň jeden človek, ktorý by jej povedal „nechod“, nebola by na potrat išla. Od marca sa skupina ľudí modlí v nemocničnej kaplnke každý utorok za to, aby kultúra života zvíťazila. Sú rôzne typy angažovanosti v pro-life oblasti. Modlitby, osвета, dobrá rada, finančná podpora. Tento projekt bude finančne náročnejší, lebo bude vyžadovať prenájom miestnosti, personálne a materiálne zabezpečenie. Preto prosíme o podporu tohto diela, ktoré môže zachrániť životy detí a pomôcť matkám zachovať svoju dôstojnosť - v tom najohrozenejšom regióne. Práce je veľa, robotníkov málo. Femina vás potrebuje.

Centrum Femina sa otvára v priestoroch tejto levickej polikliniky. Snímka: autorka

ANNA SIEKELOVÁ,
koordinátorka projektu Femina

Z DOMOVA

K masívnej kampani k homeopatii sa vyjadrili odborníci

V posledných mesiacoch sa nám prostredníctvom reklamných billboardov prihovárajú tváre niektorých celebrit, ktoré so šťastným úsmevom odporúčajú užívať homeopatiká. Touto aktuálnou kampanou na propagáciu homeopatik a odbornými a etickými otázkami, ktoré vyvolala, sa zaoberalo aj Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti na svojom riadnom zasadnutí dňa 14. júna 2016 v Bratislave. Prinášame jej stanovisko v plnom znení.

Stanovisko Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti k propagácii homeopatie

Homeopatia predstavuje liečiteľský systém z okruhu tzv. alternatívnej medicíny, ktorý je založený na vedecky neoverených predpokladoch, teóriách a praktikách, ktoré sú v príkrom rozpore s vedecko-odbornou podstatou a správnu praxou súčasnej medicíny. Preto homeopatické postupy alebo prostriedky (vrátane tzv. homeopatických liekov) nemožno, ako také, považovať za lekárske prostriedky či postupy lege artis. Nemožno ich z lekárskeho hľadiska pacientom odporúčať alebo aplikovať tak, akoby to boli overené postupy alebo prostriedky dnešnej medicíny. Svojou povahou a vlastnosťami sa tieto postupy a prostriedky jednoznačne nachádzajú mimo oblasti vedeckej medicíny. Riziká spojené s prípadným použitím homeopatických postupov alebo prostriedkov, najmä nebezpečenstvo vyplývajúce zo zanedbania alebo oneskoreného poskytnutia potrebnej lekárskej starostlivosti a liečby, sú zodpovednosťou osôb, ktoré homeopatiu vykonávajú, propagujú alebo užívajú. Odborné spoločnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti, lekár-

ske alebo zdravotnícke fakulty a školy, stavovské organizácie lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov, ako aj príslušné štátne regulačné orgány majú povinnosť zastávať vedecky overené, kritické poznatky a profesionálne postoje vo vzťahu k homeopatii. Tie je potrebné implantovať do odborných aktivít pregraduálneho, špecializačného a kontinuálneho vzdelávania, ako aj osobného profesijného rozvoja lekárov, farmaceutov a ostatných zdravotníckych pracovníkov. Zároveň majú nezastupiteľnú úlohu a povinnosť sa v korektnej odbornej spolupráci s pracovníkmi masovokomunikačných prostriedkov podieľať na pravdivom a zrozumiteľnom informovaní či vzdelávaní pacientov, ich blízkych, ako aj širokej verejnosti.

Bratislava, 14. júna 2016

Za Prezídium SLS:

Dr. h. c. Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., v. r.
prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti

Z DOMOVA

Ako z jedného stretnutia vzišla bilbordová kampaň

Pozývame vás na chvíľku spať do atmosféry oslavy Počatín. Muffiny, punč a rozhovory o zrode života. Okrem nadšenia a prekvapenia, okrem stretnutia sa s novými ľuďmi a možnosťami konfrontovať sa, objavili sme aj veľký nedostatok: veľa študentov NEVIE o možnostiach konkrétnej pomoci v prípade nečakaného tehotenstva. Ostali sme zaskočení. A to priamo pri podávaní vizitiek Poradne Alexis počas informovania študentiek o možnostiach pomoci v prípade „čo ak...“ Zaskočili nás slzy dievčaťa a jej slová: „Tak toto keby som vedela skôr!“

Počas našej oslavy Dňa počatia sme stretli viacerých, ktorí si dokonca žiadali viac vizitiek aj pre priateľky, alebo s reakciou, že teraz presne nevedia, ale raz to niekomu posunú. Žiaľ, mladí ľudia sú slabo informovaní. Odráža sa to na ich rozhodnutiach, ktoré musia často urobiť rýchlo a pod stresom. Študentky sú často osamotené, boja sa niekomu priznať, rúca sa im v danom momente svet. Tehotenstvo pre nich znamená koniec štúdia, stratu kariéry, mena, treba preto rýchlo nájsť riešenie – žiaľ, potrat sa zdá ako menšie zlo. Rozhodnutie medzi ich osobou a životom dieťaťa?

Ak nepoznajú nič, čo môže vniesť farbu do tohto čiernobieleho momentu, je naozaj ťažké nepodľahnúť strachu a panike, vydržať tlak rodičov alebo partnera.

Toto keby som vedela skôr

„Toto keby som vedela skôr!“ Želáme si viac nepočuť tieto slová. Ich cena je príliš vysoká. Aj vďaka nim sa stala pre nás prvoradá osвета, dvíhanie povedomia. Nech sa dozvie čo najviac ľudí o projektoch ako Alexis, Zachráňme životy a podobne. Potom v momente potreby bude mladá mamička vidieť viac možností pomoci. Našou výzvou sa stali masmédiá a reklamný priestor. Čo iné okrem toho dnes takmer riadi masy ľudí? Vybrali sme si bilbordy. Vidíme ich denne takmer všade -

z áut, električiek, zastávok. Nech tam medzi nimi znie aj hlas nádeje a pomoci. Možno ho potrebujú počuť práve na ceste do školy či do práce. A tak sme sa dali aj my do práce. Hľadali sme kvalitný vizuál, ktorý zaujme na prvý pohľad. Bola to neľahká úloha. Po dlhých mesiacoch a viacerých neúspešných pokusoch s grafikmi konečne prišiel nápad. Nastavme dievčatám zrkadlo, povedzme im, že o nich vieme a chceme im pomôcť. Zasiahnime presne do momentu rozhodovania: „ja, alebo dieťa?“ Preto je na našom bilborde zobrazené dievča, na ktorom ešte zatiaľ nič vidieť Vnútri to však už vie. Sama uvažuje, rieši dilemu. Ako sa asi cíti v tejto osobnej dráme? Prebieha boj argumentov a uvažovanie. Slogan prišiel rýchlo, no čakala nás dlhá cesta hľadania vhodnej fotografie. Rozhovory s fotografmi, štylizácia, perspektíva. Nakoniec bol vizuál na svete. Nadšení sme objednali prestížnu plochu oproti zastávkam MHD v Mlynskej doline a očakávali deň výlepu. Príbeh sa však zďaleka nekončil, keď sme zistili, že pracovníčka reklamnej firmy nás zavádzala a vylepili bilbord na inom mieste, ako sme sa dohodli, kde si to takmer nikto nevšimol. Mysleli si, že študentov môžu ľahko obalamútiť. Po predchádzajúcich problémoch s grafikom, neskôr s fotografom, ktorý nesplnil, za čo sme mu zaplatili, prišla táto posledná skúsenosť ako

Z DOMOVA

„bonus“. Týmto sa nám len potvrdilo, že dobré veci si vždy musíme trpezlivo vybojovať.

Dilema v hlave, alebo v srdci?

Vďaka spolupráci s UPeCe, Fórum života a našimi štedrými podporovateľmi prvý billboard visel na zastávke Lafranconi konečne v januári 2016. Wau! Nemohli sme sa vynadávať, a zjavne ani ostatní študenti, bol jednoducho neprehliadnuteľný, čo vzbudzovalo diskusiu. Už hneď počas prvých dní od vyvesenia prišlo za mnou viacero priateľov so zámerom overiť si, či je ten billboard. Okrem toho mi oznamovali, že billboard nám už niekto popísal. V našom slogane: „Aj keď ty nič nevidíš, ja mám v hlave dilemu“ nám niekto preškrtol slovo „v hlave“ a napísal „v srdci“. Každý sa hneď zamýšľal, prečo to asi autor urobil. Takže nad našou hodnotovou reklamou ľudia uvažovali, a to aj ľudia, ktorí ju napádali, dokonca nám billboard aj roztrhli. Verím, že to tiež povedalo mnoho. Zakrátko k nám však prišla správa, že vďaka billboardu sa podarilo zachrániť dieťa. Verili by ste? Zdanlivo neodkontrolovateľná informá-

cia, a predsa. Priniesla ju členka nášho tímu. V električke započula rozhovor dievčaťa, ktoré začalo nadávať na billboard, keď si ho všimlo z okna električky. No vzápätí rozhorčené dievča zastavila jej spolusediaca so slovami, že práve tento billboard zachránil jej dieťa. A potom nás už len prekvapovala štedrosť ľudí, kamarátka zaplatila hneď tri plochy v Bratislave, stretnutie na vianočnej kapustnici Fóra života spustilo darcovskú zbierku.

Nech je billboard všade, kde ho treba, pred veľkými internátmi, nemocnicami. Túto myšlienku podporilo dnes už vyše 170 dobrodincov sumou nad 12 000 eur. Potešila nás aj príležitosť vylepiť billboard v Leviciach priamo pred najväčšiu potratovú kliniku na Slovensku. Nato prišiel skvelý nápad predsedníčky Fóra života zriadiť tam poradenské centrum.

Billboard sa v uplynulých mesiacoch objavil aj v Košiciach, Nitre, Ružomberku či Banskej Bystrici. Malým zázrakom visel celý jún aj priamo v Mlynskej doline, kde bolo možné získať najbližšiu voľnú plochu najskôr v roku

2018. Pokračovaním nášho 4life mission projektu je aj internetová reklama, keďže naše pohľady viac ako tváre ľudí pýtajú obrazovky mobilov.

Celá táto skúsenosť nás povzbudila, že stále môžeme snívať o veľkých ideáloch a s pokojom dávať do toho to málo, čo máme. Lebo ak ide o dobrú vec, vždy sa nájdu ľudia, ktorí nás doplnia a pomôžu. Na začiatku stojí len odvaha a ochota srdca. A práve za túto odvahu verím nám a ochotu pomôcť zo srdca **ĎAKUJEME!**

Za 4life mission tím
LUCIA LABAŠOVÁ

Hlavnou pohnítkou billboardovej kampane bolo prezentovať Poradňu Alexis a ďalšie organizácie konkrétnej pomoci (www.4life.sk): aby sa viac vedelo o možnostiach pomoci, o kráse vnútromaternicového vývinu, negatívach dôsledkov potratu, ako aj o legislatíve s ním spojenej.
Snímka: Koba Tuniev

Z DOMOVA

Ľudsko-právny expert bude hýbať slovenskou politikou

Na svojom 32. zasadaní Rada OSN pre ľudské práva pod agendou Ochrany proti násiliu a diskriminácii na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity predložila návrh na ustanovenie osobitného experta na ochranu LGBTI osôb. Úlohou tohto experta voleného na obdobie troch rokov má byť dozor nad implementáciou medzinárodných ľudsko-právnych zákonov a štandardov. Expert bude mať právo navštevovať jednotlivé krajiny, viesť dialóg s vládami a kontrolovať dodržiavanie ľudsko-právnych záväzkov. Inými slovami – má právo oficiálne sa miešať aj do kultúrno-etických záležitostí štátov a pod zámienkou ochrany „prenasledovaných“ LGBTI bude podporovať agendu ich záujmov. Nikto nespochybnuje právo každého človeka na ochranu svojho života. Podľa dostupných podkladov však sexuálna orientácia na Slovensku nie je dôvodom, pre ktorý by títo ľudia zažívali diskrimináciu. Domáhanie sa registrovaných partnerstiev, manželstiev a adopcie detí nie je ich ľudským právom. Neexistuje totiž „právo mať deti“. Existuje len právo detí na oboch rodičov – otca i matku a na usporiadanú rodinu, v ktorej by mohli pokojne žiť a vyrastať. Agenda LGBTI, jej inštitucionálny mechanizmus, ako aj aktivita nadnárodného experta

môžu ohroziť slobodu názoru a náboženského vyznania obyvateľov v krajine. Môžu vyvolať odpor voči stupňujúcim sa požiadavkám LGBTI a nepriamo živiť extrémistické nálady voči Európskej únii a OSN. Fórum života preto vydalo vyhlásenie a kontaktovalo niektorých poslancov doma i v zahraničí, aby sa prostredníctvom svojho vplyvu a kompetencií zasadili za svojprávnosť Slovenska v kultúrno-etických otázkach a aby sa neotvárala cesta k možnosti vzniku rovnakopohlavných manželstiev, čo by bolo v rozpore s Ústavou SR a definíciou manželstva. Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR má zodpovednosť aj na pôde OSN a Rady pre ľudské práva odmietnuť agendu smerujúcu proti národnej ústave a nepodporiť funkciu experta, ktorý namiesto aby dozeral na dodržiavanie ústavnosti, bude neustále pretláčať jednostrannú agendu a polarizovať spoločnosť.

Hlasovanie na zasadaní Rady pre ľudské práva 1. júla 2016 v Ženeve, žiaľ, dopadlo po dlhej diskusii v prospech ustanovenia experta na ochranu LGBTI. Teraz pôjde len o to, kto bude do tejto funkcie vymenovaný a ako k nemu slovenská vláda pristúpi. Ci sa stane služobníkom jeho agendy, alebo bude mať dostatok sebavedomia zastať si svoj ústavný záväzok. Je jasné, že dojemná starostlivosť o ochranu prenasledovaných LGBTI je prvým stupňom a pokračuje volaním po manželstvách a adopcii, ktorú dnes ešte nahlas nikto z verejných funkcionárov nevyšloví. Občania by preto mali žiadať svojich politických predstaviteľov, aby sa k danej téme transparentne vyjadrili.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Ilustračná snímka: www.pixabay.com

Z DOMOVA

Rodina mestu a mesto rodinám

Pozývame vás na Deň rodiny !

Čo všetko dokáže rodina urobiť pre mesto? A čo robí mesto či jednotlivé mestské štvrte pre zlepšenie podmienok života rodín? To bude hlavnou myšlienkou tohtoročného Dňa rodiny, ktorý sa uskutoční 17. septembra v bratislavskej Medickej záhrade. Rodina mestu a mesto rodine. Mestá a obce sú prirodzeným prostredím, v ktorom rodiny žijú, vzájomne sa podporujú, inšpirujú a kde si spravujú svoje občianske záležitosti. V mestách sa vytvára prostredie na spoločenský život rodín. Rodina a mesto sa vzájomne potrebujú, majú jeden z druhého úžitok. Čím užší vzťah dokážu nadviazať, čím viac si vychádzajú v ústrety, tým je život v rodine i v meste krajší. Dozviete sa viac o vzájomných možnostiach, získate užitočné rodinné rady a stanete sa súčasťou kampane „za rodinu“.

Príďte v sobotu 17. septembra populudní od 14.00 do 17.00 h prejavíť svoje rodinné cítěnie. Vítaní sú mladí, starší, deti, rodičia i starí rodičia, opatrovatelia, aupairky. Akcia sa koná s povolením bratislavskej samosprávy a v spolupráci s iniciatívou spoločenstva Kresťania v meste pod názvom Milujem svoje mesto (pozri milujemsvojemesto.sk). Deň rodiny sa pravidelne koná po celom Slovensku. Tento termín je rezervovaný špeciálne pre Bratislavu. Využite bohatý kultúrny, voľnočasový, športový a duchovný program, a „vyrazte si do mesta“.

Podujatie organizujú: Fórum kresťanských inštitúcií, Kresťania v meste, Fórum života, Slovenská spoločnosť pre rodinu, Quo vadis a Bratislava-Staré mesto.

Ilustračné snímky: Michal Svetko

Z DOMOVA

Neobvyklý záujem o prirodzené metódy. Billings je moderný.

V letnom semestri sa v bratislavskom UPC uskutočnil trojdielny seminár predstavenia prirodzených metód plánovania rodičovstva, osobitne Billingsovej metódy. Členovia Forlife mission tímu využili formáciu, ktorú dostali na jesennom pro-life víkendě Fóra života, a o hodnotné informácie, ktoré získali, sa chceli s mladými podeliť: „Nemohli sme si to nechať pre seba. Čo je dobré, akoby už samo sa chce dávať ďalej.“ Predstavujeme seminár Billings - *Nauč sa poznať samu seba, svoju plodnosť*. Vníмали sme ako najväčšiu výzvu priblížiť nepopulárny obsah atraktívnym spôsobom a súčasným jazykom. Rozhodli sme sa vyskúšať novú formu komunikovania: atraktívny vizuál, netradičný formát stretnutí, otvorené zdieľanie, užitočné a praktické informácie k spoznávaní vlastného cyklu, ako aj možnosť osobne konzultovať svoje záznamy s odborníčkou. Práve precíznejšie vstúpenie do témy s možnosťou lektoringu bolo najväčším prínosom semináru.

Lebo poznať metódu neznamená iba o nej počuť.

Jedným z hnacích motorov príprav a prezentovania seminára, bolo búrať predsudky o prirodzených metódach, ktoré „nefungujú“. Často totiž nefungujú iba preto, že sú buď pochopené ako výlučne antikoncepcné, alebo vopred zavrhnuté ako nespoľahlivé.

Funguje to.

Slová povzbudzujú, príklady priťahujú. Preto sme ako lektorku prizvali Mgr. Annu Siekelovú, ktorá svojím príbehom, otvorenosťou životu a svojimi tromi deťmi nevzbudzuje nedôveru voči metóde. Naopak, potvrdzuje jej spoľahlivosť, ktorú prezentuje veľmi ľudsky, zrozumiteľne, v zmysle zodpovednosti za svoje vlastné telo a možný počatý život. Na lektorských skúsenostiach odôvodnila hrozbu antikoncepcie a ilustrovala zdravé sebavedomie žien, ktoré pramení z poznania a prijatia svojej plodnosti.

Žena, ktorá si váži svoje telo, nebude zabíjať telo, ktoré vychádza z jej tela.

Seminár sme pripravili pre mladé ženy a dievčatá (nie iba pre snúbencov), aby sa dobre a včas naučili poznať svoju plodnosť. Otvorený bol i účasti mladých mužov, aby lepšie poznali a milovali ženy a naučili sa postoj mužskej zodpovednosti. Úvodné stretnutie dosiahlo až prekvapivú účasť 130-tich mladých žien a mužov. Príspevkom lektorky Anny Siekelovej sme priblížili tému z biologického hľadiska a na jej

Z DOMOVA

konkrétnom svedectve objasnili základy Billingsovej metódy. Lektorka ponúkla možnosť mailových či telefonických konzultácií a povzbudila dievčatá, aby sa dobre a včas naučili (nielen/aj) túto metódu. Vstup kňaza Andreja Karcagiho vysvetlil význam prirodzených metód z antropologického aj duchovného hľadiska a priniesol mužský a kňazský pohľad na túto tému.

Sexualita sa netýka len sexuality, ale zasahuje celého človeka. Je to skutočnosť, ktorá podstatne ovplyvňuje kvalitu prirodzeného aj nadprirodzeného života. Má obrovský význam sa ňou zaoberať, pretože priamo vplýva na naše vzťahy.

Na druhom stretnutí sme predstavili modelové ukážky zo záznamov a ponúkli možnosť osobných konzultácií. Záverečné stretnutie obohatili osobné svedectvá prizvaných mladých žien a matiek. Kňaz Andrej Karcagi poodhalil motivácie aktívneho angažovania sa v téme prirodzených metód, priblížil myšlienky teológie tela a úcty k životu od počatia. Trojdielny formát semináru s možnosťou osobných konzultácií sa osvedčil a priťahuje zorganizovať a pozvať mladých ľudí aj na iných miestach a v mestách. Pozitívne spätné väzby a svedectvá, ktoré k nám od prvého stretnutia prichádzali, nás uisťujú, že poznanie a prijatie svojej plodnosti, svojho tela vedie aj k prijatiu života ako daru.

MÁRIA FRONCOVÁ, Snímky: autorka

Páčilo sa mi, ako zanietene kňaz o téme hovoril a tiež svedectvo p. Siekelovej. Prednáška bola dobrým vstupom do poznávania prirodzených metód. Robíte veľmi hodnotné a užitočné veci! Veľká vďaka. Terka.

Páči sa mi, ako predstavujete hodnotu ženy. Kedysi som trpela bulímiou, už som za tým, ale stále nie som spokojná so svojím telom. Chcela by som mať zdravé seba-

vedomie, prijať sa, aká som, ale vidím, že to potrebuje čas. Zaujalo ma to ako ste predstavili poznanie svojej plodnosti ako cestu k seba prijatiu. Začínam sa učiť túto metódu a ešte raz vám ďakujem. Simona.

Som rada, že ste zorganizovali prednášky o Billingsovej metóde. Prednášajúci podávajú danú tému otvorene a bez hanby, s osobnými svedectvami a miestami sú aj vtipní :). Nika.

Menštruačný cyklus má tieto časti:

- **predovulačnú fázu** – od začiatku riadnej menštruácie do ovulácie;
- **ovuláciu** – určenie ovulačného obrazu hlienu;
- **luteálnu fázu** – po ovulácii do nástupu riadnej menštruácie.

PLODNOSŤ ŽENY

Výskumy minulého storočia objasnili dokonale zákonitosti ľudskej plodnosti a to, že žena je plodná len niekoľko dní v cykle. Väčšia časť dní je neplodná. Nové poznatky umožňujú žene ohraničiť týchto niekoľko málo plodných dní a zistiť neplodné dni s takou presnosťou, že žena sa môže s istotou vyhnúť otehotneniu, alebo si ho zodpovedne napláňovať.

TÉMA

Perinatálna hospicová starostlivosť – iný spôsob myslenia

Spisovateľka na voľnej nohe z mesta Saint Paul v štáte Minnesota Amy Kuebelbecková čakala dieťa. Ako iné matky, aj ona sa tešila a pripravovala na pôrod. V 25. týždni tehotenstva sa však dozvedela zdruvujúcu správu. Jej dieťatku diagnostikovali vážnu neliečiteľnú srdcovú chorobu. Ak by si dieťa ponechala, žilo by len krátky čas po pôrode. Rozhodla sa napriek tomu dieťa porodiť. Narodil sa jej syn Gabriel. Bol ešte vo vážnejšom stave, ako sa čakalo. Zomrel len niekoľko hodín po pôrode. „Žil celých deväť mesiacov pred narodením a pokojné dve a pol hodiny po narodení,“ vyjadrila sa Amy. V čase, keď dochádzala do najbližšej nemocnice, neexistoval program venujúci sa zomierajúcim nenarodeným deťom – perinatálna hospicová starostlivosť. Amy vtedy pomáhal jeden človek z nemocnice. Povedal, že majú „jedinečnú príležitosť byť rodičmi a milovať svoje dieťa“.

Amy svoju skúsenosť pretavila do literárnej podoby. Napísala knihu s názvom *Čakanie s Gabrielom*. Založila internetovú stránku perinatalhospice.org, kde zozbierala zoznam dovtedajších programov perinatálnej hospicovej starostlivosti v USA a Kanade. Odvtedy, od roku 2006, keď prežívala svoj problém, do roku 2013 ich stúplo z 10 na 190. Amy mala predstavu, že jedného dňa sa bude táto starostlivosť poskytovať v každej nemocnici, podobne ako funguje pohotovosť.

Čo zahŕňa program perinatálnej hospicovej starostlivosti? Začína sa stano-

vením diagnózy dieťaťa v maternici, pokračuje vytvorením pôrodného plánu a plánu ďalších rozhodnutí a aktivít po narodení dieťaťa v súvislosti so zabezpečením zdravotnej starostlivosti. V podstate ide o vytvorenie čo najväčšej pohody dieťaťa a podpory rodine počas pôrodu a po ňom. Do perinatálnej starostlivosti je zainteresovaný celý tím odborníkov od pôrodníkov, perinatológov a neonatológov cez zdravotné sestry, pôrodné asistentky, genetikov až po sociálnych pracovníkov, psychoterapeutov a duchovných. Perinatálna hospicová starostlivosť vznikla vďaka rýchlemu rozvoju prenatálnej diagnostiky, ktorá predbehla terapeutické možnosti. Nie je o nej veľa literatúry. Jednou z nich je kniha Amy Kuebelbeckovej *A Gift of Time*. Spoluautorkou je psychologička Deborah Davisová. Kniha obsahuje výpovede 120 rodín, ktorým zomrelo dieťa s prenatálnou diagnózou nevyliciteľnej choroby. Niektoré rodiny mali pozitívnu skúsenosť, iné sa cítili osamotené so svojím problémom, alebo priamo lekármi podnecované k ukončeniu tehotenstva. Jeden z argumentov, vysvetľuje Amy, bol, že matka je počas tehotenstva pod ustavičným tlakom psychologickú traumy, a donosiť a porodiť dieťa, o ktorom vie, že zomrie, je pre ňu ešte traumatickejšou záležitosťou. Amy však má iný názor: „Zaiste je užitočné vedieť, že neexistuje skratka v prežívaní bolesti a smútku,“ hovorí. „No mať to rýchlejšie za sebou ešte neznamená, že

TÉMA

to bude jednoduchšie. Ak viete, že vaše dieťa zomrie, tak či tak vám to zlomí srdce. Prečo však neurobiť všetko pre to, aby ste svoje srdce najprv naplnili?“ Podľa Byrona Calhouna, vedúceho katedry gynekológie a pôrodníctva z Univerzity v Západnej Virgínii, rodičia, ktorým je ponúknutá podpora, uprednostnia perinatálnu hospicovú starostlivosť pred ukončením tehotenstva. „Ide o náročnú starostlivosť, ktorá si vyžaduje množstvo času, úsilia a iný spôsob myslenia, ale ak ľuďom poskytnete túto pomoc, vyberú si ju, pretože chcú byť rodičmi.“

Doktor Calhoun je priekopníkom perinatálnej paliatívnej starostlivosti. Je spoluautorom odbornej publikácie, v ktorej bol prvý raz použitý termín „perinatálny hospic“ (2001). V tejto práci píše, že končenie tehotenstva v prípade letálnej diagnózy sa uprednostňuje skôr zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, ako samotných tehotných žien, prípadne verejnosti. Ak by bolo možné využiť služby perinatálneho hospicu, pravdepodobne veľa ľudí by sa rozhodlo preň. Napriek tomu, že nie je ťažké program takejto starostlivosti vytvoriť, je dôležité, aby sa zdravotnícki pracovníci dozvedeli o možnostiach, ako poskytnúť starostlivosť o rodičov a dieťa, ktoré bude žiť len krátko. „Tieto rodiny namiesto očakávania príchodu nového človečička už smútia nad nevyhnutne blížiacou sa stratou milovanej osoby. A hoci sa povedomie o prenatalnej diagnostike i perinatálnom žialení zvýšilo, ešte stále existuje množstvo mylných domnienok, neistôt a nedorozumení v tom, aký prístup starostlivosti k týmto rodinám zvolíť,“ dodáva Dr. Calhoun.

Podľa riaditeľa detského hospicu s paliatívnou pediatrickou starostlivosťou vo Vancouveri v Britskej Kolumbii Dr. Hala Siden, niet technických prekážok v založení hospicu. „Trebá si len sadnúť so všetkými, ktorých sa to týka, a spoločne nastaviť komunikačný systém. Nie je to ťažké ani z medicínskeho ani z technického hľadiska, treba len zvoliť správny prístup,“ tvrdí Dr. Siden. Prínos takejto starostlivosti považuje za významný. Rodičia si naplánujú viaceré scenáre, podľa toho, či bude dieťaťko žiť dlhšiu dobu, alebo kratšiu, alebo zomrie v maternici, či bude resuscitované a podobne. Bez takéhoto plánu sú rodičia postavení pred náročné rozhodnutia náhle, často v emocionálne vypätej situácii, unavení a vyčerpaní. „Cesta týchto detí je nepredvídateľná, môžu žiť len niekoľko hodín, ale aj celé týždne, a preto sa cítia lepšie, keď majú postavený plán,“ dodáva Dr. Siden. „Ciele, ktoré si stanovujú rodičia v týchto plánoch sú obyčajne skromné a ľahko dosiahnuteľné,“ vysvetľuje Lynn Grandmaison Dumondová, špecializovaná zdravotná sestra z Roger's House v detskom paliatívnom oddelení v Ottawe v Ontariu. Často ide podľa nej len jednoducho o prítomnosť rodičov pri svojom dieťati, o jeho pohladenie či zaspievanie uspávanky.

Zo zahraničných zdrojov MÁRIA RAUČINOVÁ

<https://perinatalhospic.cz/2013/12/30/hospic-v-de-loze-hospicova-pece-pred-narozenim/>

<http://www.perinatalhospice.org>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3060208/>

LETNÉ KAMPANE

Letné kampane Fóra života – „Cool od počatia“

Fotoreportáž: Martin Gazdík, Snímky: Petra Heretová (Lumen),
Stanislav Piatrik (Pohoda), Martin Gazdík (Campfest)

Lumen: Do stánku Fóra života na festivale Lumen zavítal aj pápež František a hneď na seba upítal pozornosť mladých.

Lumen: Našou novinkou boli originálne nálepky o kráse života od počatia:
Som cool od počatia alebo Som krásna od počatia. Zájujem o ne bol veľký.

Lumen: Ani my sme neodolali pokušeniu urobiť si selfie s Františkom.

Pohoda: Ťahákcom tohtoročnej Pohody boli zvuky z matrice, ktoré sme púšťali účastníkom, aby sa vžili do roly nenarodeného dieťaťa.

Pohoda: Baner Fóra života prilákal mnoho ľudí, aby sa prišli prizrieť bližšie.

LETNÉ KAMPANE

Pohoda: Zvuky z maternice počúvali aj celé rodiny. Len málokto odolal vypočuť si, čo počúval plných deväť mesiacov, skôr, ako uzrel tento svet. Už vtedy žil a komunikoval s najbližším okolím.

Pohoda: Deťom sa páčili najmä nálepky a malé bábätká. Som cool od počatia či Som krásna od počatia? Kto si čo želá? Alebo Byť či nebyť od počatia? Skrátka, každému sa hodil jeho slogan.

Campfest: Na festivale Campfest ľudia zaujali okrem bábätiek modely nožičiek 12-týždňového dieťatka. Niektorí sa naozaj počudovali, čo všetko už dieťatko v 12. týždni má vyvinuté. Ukončiť tento plynulý vývin, ak o ňom všetko vieme, je vskutku nepochopiteľné.

Campfest: V našom stánku vznikol priestor aj na hlbšie rozhovory. Dokonca mnoho kresťanov si potrebovalo vyjasniť niektoré otázky. Mladí sa neboja diskutovať o čomkoľvek a preto si oveľa otvorenejší zmeniť svoje doterajšie presvedčenie.

LETNÉ TÁBORY

Vychytávky z letných táborov Fóra života

Fotoreportáž: Mária Froncová, snímky: Stanislav Piatrik

Letné pro-life tábory si deti a mladí z levického okresu ani tento rok nenechali ujsť. Animátori Fóra života pre nich pripravili dva pestré a zábavné programy. Prímestským detským táborom Cesta radosti žila celá dedina Hontianske Trstány a jej obyvatelia do jeho diania tiež s radosťou prispievali. Mládežnícky tábor Jeden z nás zas vyrazil na týždeň do vychytanej chatárskej lokality a krásnej donovalskej prírody, kde organizátori mladým každý deň predstavili jedného svätého ako jedného z nás a svätosť a ochranu života ako životný štýl.

Na tábore sa zúčastnili aj „známe osobnosti“ ako Karol Jozef Wojtyła (Ján Pavol II.), Gianna Beretta Mollová, Giovanni Francesco Bernardone (František z Asissi), Agnes Gonxhe Bojaxhiu (Matka Tereza) a Guido di Pietro (Fra Angelico). Program aj stravu si pochovalovali, niektorí nás dokonca aj s úsmevom obslúžili :).

Týchto inšpiratívnych svätcov sme spoznávali pod ich civilným menom a v civilnom odevu (iba niektorých neskôr aj v rehoľnom habite). Súťažili s nami, hrali sa štipcovú hru, tancovali, tvorili, zobrali nás na túru objavovať krásu prírody, aby nám tak počas dňa približovali, kým sú a čím žijú.

Dekaboj napríklad ilustroval náboženskú vojnu v Kalkate a vnútorný duchovný boj Matky Terezy. Ale hrali sme sa ho predovšetkým preto, lebo to bola riadna zábava.

Prostredníctvom hier, súťažných disciplín, turistiky, divadla a workshopov sme upriamili našu pozornosť aj na niečo väčšie, a to, ako objaviť svoje talenty, prijať druhého ako dar, obetovať sa, objavovať krásy prírody, vychádzať zo seba, slúžiť a tvoriť.

LETNÉ TÁBORY

Identifikovať svätého bolo zábavné a vážne zároveň. Po odhalení vždy s nami chvíľu pokecal, najmä prečo sa na našom tábore zúčastnil a ako sa v jeho živote konkrétne prejavovali pro-life postoje.

Chodenie po lane, šplhanie a spúšťanie sa zo stromu či celodenná túra na Kozí chrbát boli výzvou nábrať odvahu a prekonať seba. Skúška vlastných hraníc. Nebolo to však ťažšie ako vydržať týždeň bez telefónu či bez internetu, čo na konci tábora deti ohodnotili ako svoje najväčšie víťazstvo.

Maľovanie neónovej fresky, vytvorenie tričiek s vlastnou potlačou a praskanie balónov plných farieb. Z tých, ktoré pri nafukovaní nevybuchli, vzniklo na plátne abstraktné dielo, ktoré sa pekne vynímalo vo večernom prítmí. Napokon sme sa k večeru aj my stíšili a uvažovali nad uplynulým podnetným dňom.

Na Donovaloch nás navštívila aj poslankyňa Anka Verešová, s ktorou sme podebatovali o konkrétnej pomoci ženám v Áno pre život a o ochrane každého ľudského života. Vďaka nej a štedrosti europoslankyne Anky Záborskej si deti z obidvoch táborov odniesli na pamiatku táborové tričky, na ktorých ďalej ponese odkaz: „Som cool od počatia“ alebo „Život je dar.“

ZO ZAHRANIČIA

Katholikentag: volanie po ľudskosti, ale aj kroky vedľa

Človek má byť stredobodom politického rozhodovania. K utečencom budíme milosrdní. To bolo posolstvo kardinála Marxa, predsedu Nemeckej biskupskej konferencie. Do dnešnej reality tak pretlmočil motto tohtoročných nemeckých Katolíckych dní (Katholikentag), ktoré znelo: „Hľa, človek!“ Škoda, že sa pritom zabudlo na nenarodené deti.

Katolícke dni sú celonárodným stretnutím nemeckých katolíkov, ktoré ma za cieľ priblížiť Cirkev bližšie k ľuďom. Nosnou myšlienkou bolo vytvoriť priestor na dialóg o páľčivých otázkach dneška. Na Katholikentagu sa neschádzajú iba nemeckí biskupi a veriaci katolíci, ale i politici, filozofi, vedci a odborníci najvyššieho kalibru. Nechýbajú predstavitelia iných cirkví a náboženstiev. Na jubilejnom stom ročníku, ktorý sa konal koncom mája v Lipsku, silno zaznievali témy solidarity, udržateľného rozvoja i medzináboženského dialógu.

Myšlienkové skratky spolužitie nevyriešia

Pekným príkladom tohto otvoreného prístupu bola sekcia dialógu s islamom. Na diskusii o pohľadoch na teologické chápanie ľudskej podstaty sa so súfijským majstrom Sheikom Esrefom Efendim rozprával františkán Claudius Gross. Z tohto rozhovoru vyplynulo, že súfijská vetva islamu je v mnohom zlučiteľná s kresťanským videním sveta. Od viery v jedného Boha, cez úctu k ľudskej bytosti ako Božiemu stvoreniu až po jednoznačné odsúdenie zabíjania v mene náboženstva.

V sále následne zaznel mocný potlesk. Všetci sme mali v mysli extrémistické činy tohto roka, preto sme uvítali gesto moslimského predstaveného, ktorým sa dištancoval od tohto konania. Tým akoby prefal určité zaužívané myšlienkové skratky, ktoré vo víre posledných udalostí vedú európskych kresťanov k iracionálnemu strachu a k demonizovaniu islamu ako takého.

Túžba po budovaní mostov medzi rôznymi skupinami zaznievala aj z iných podujatí. Príhovory biskupov i kňazov nabádali k milosrdenstvu. Neziskové humanitárne organizácie prezentovali výsledky svojej práce v treťom svete. Iné zasa svedčili o tom, že integrácia ľudí z iných krajín do tunajšej kultúry je možná. Keď som videl nadšenie a radosť v tvárach detí pochádzajúcich kdesi z Ázie i Afriky, ako spoločne hrajú a spievajú s ich bielymi rovesníkmi gospelové piesne, pomyslel som si, že aj ony tu napokon môžu mať svoj domov. Ak úprimne chceme, dokážeme budovať bratskú jednotu aj naprieč rasovými hranicami. Internacionálne ladenie celých Katolíckych dní azda predznačilo smerovanie Európy, ktoré nás v budúcnosti neminie. A Slovensko nezostane výnimkou.

Dialóg, v ktorom sa mlčí o podstate problému

Na druhej strane som vnímal istú rezignáciu na iné základné hodnoty, ktoré by sme si mali ctíť. So znepokojením som sledoval diskusiu o asistovanej reprodukcii pod názvom „Plánované

ZO ZAHRANIČIA

dieťa“ (Wunschkind), v ktorej bola ľudská dôstojnosť nenarodených detí odsunutá nabok. Moderátorka ju totiž začala tým, že daná debata sa nebude zaoberať otázkou morálnosti samotnej asistovanej reprodukcie, ale otázkou vzťahu detí k svojim biologickým, sociálnym a právnym rodičom, osobitne otázkou, či majú deti právo poznať svojich rodičov.

Ako prvá vystúpila lekárka pracujúca v istom centre asistovanej reprodukcie. Vo svojom príspevku objasnila, ako sa vyvíjal vedecký pokrok v tejto oblasti. Rozobrala jednotlivé metódy asistovanej reprodukcie, ktoré sú dnes dostupné a technicky možné. Na ňu nadviazala postaršia profesorka práva, ktorá hovorila o zákonom práve poznať svojich rodičov. Zamrazilo ma, keď uviedla, že jedno môže mať až štyri typy matiek: genetickú (poskytne vajíčko), biologickú (poskytne maternicu a porodí dieťa), sociálnu (stará sa o dieťa) a právnu (má rodičovské práva). Toto bola na mňa trochu silná káva. Nasledovali ešte profesor morálnej teológie a psychiater. Tí zostali v téme práva detí na poznanie svojich rodičov. Morálny teológ citoval istú štatistiku, podľa ktorej dnes v Nemecku pochádza jedno z tridsiatich detí z umelého oplodnenia, celosvetovo je to vraj spolu okolo päť miliónov ľudí. To je pomerne dosť.

Pri tejto štatistike som pochopil, prečo je to

v tejto krajine taký problém. Nebezpečne stúpa riziko incestu medzi biologickými súrodencami, oddeľovaním biologického a sociálneho rodičovstva vznikajú spory o rodičovské práva, deti majú v hlave chaos, pribúdajú problémy s výchovou. Samozrejme to vedie k tomu, že o sociálne rodičovstvo majú záujem rovnakopohlavné páry. To otvára opäť nové a nové problémy, na ktoré doplatia v konečnom dôsledku znova deti. Konfrontácia s faktom, že koreňom tohto bludného kruhu je jednoducho nemorálnosť „vyrábania“ detí v skúmavke a rozhodovanie o živote a smrti, je pre Nemcov asi príliš neprijemná a nechcená.

Napokon ma na Katolíckych dňoch zarazila ešte jedna vec – masívna propagácia LGBT hnutia. Takýchto stánkov, diskusií a workshopov tam bolo omnoho viac, než napríklad pro-life organizácií a akcií. Nie je to nič osobné (aj keď pracujem v pro-life hnutí), len je trochu zvláštne, aký veľký priestor sa venoval myšlienke podpory homosexuálne cítiacich ľudí. A nebolo žiadnym tajomstvom, že jedným z ich cieľov je zrovnoprávnenie ich zväzkov s tými heterosexuálnymi. Hoci rešpektujem potrebu uznania dôstojnosti týchto bratov a sestier a ich miesta v rámci Katolíckej cirkvi, myslím si, že mnohé tieto iniciatívy sú nástrojom na nárokovanie si statusu, akí majú manželské páry. V tom vidím zahmlievanie pravdy o jedinečnosti manželstva ako zväzku muža a ženy. A tak popri mnohých krásnych prednáškach, debatách a koncertoch, ktoré vytvárali dobrú atmosféru a stimulovali myseľ, nenarodené deti a manželstvo boli akoby hodené „cez palubu“.

MARTIN GAZDÍK

Snímka: <http://www.mdr.de/>

ZO ZAHRANIČIA

Sexuálne zneužívanie nikdy nemôže byť „zamestnanie“

Prostitúciu od nepamäti spoločnosť tolerovala ako síce nemorálny, ale „dobré výnosný“ biznis. Hoci rozlišujeme medzi nútenou a slobodne zvolenou prostitúciou, v zásade vždy ide o obchod s ľuďmi, priamy alebo sprostredkovaný, ktorý sa riadi trhovým mechanizmom, systémom ponuky a dopytu.

Žena (prípadne aj muž) predáva svoje telo, resp. jeho pohlavné či iné orgány, na účely poskytnutia pohlavnej rozkoše klientom. Táto služba je úplne odtrhnutá od plodivej a spájajúcej funkcie sexuality, od ľudského rozmeru lásky, ktorého cieľom je jednota dvoch a dosiahnutie telesno-duševnej celistvosti človeka. Osobitne u ženy sa telesná a citová stránka úzko prepájajú. Preto jej násilné rozdelenie hrubo zasahuje jej bytosť, rozbiť ženskú osobnosť a poznačuje celý jej následný život.

Obchod, ktorý privádza na dno

O tom, ako to ničí ženskú dôstojnosť, existuje množstvo smutných svedectiev bývalých prostitútok. Aj ony začínali vo vedomí, že sa iba trocha nasýtia radosti zo svojej ženskej krásy a sexuálnej slobody, zarobia si a potom sa vrátia k usporiadanému životu. Ale sexuálny biznis ich zomlel, takže sa skôr či neskôr dostali na dno nielen vlastnej duše, ale aj sociálneho postavenia a ekonomického statusu. Ak toto nedokázali zväziť dopredu a súhlasili s obchodovaním so svojím telom, to ešte neznamená, že neboli v skutočnosti ako osoby zneužívané. Ak vezmeme do úvahy tieto tragické dôsledky, medzi nútenou a nenútenou prostitúciou nie je rozdiel. Obe hrubo útočia na ľudskosť a dôstojný život človeka.

O to väčšmi prekvapuje správa, že Amnesty International, organizácia, ktorá si kladie za cieľ brániť ľudské práva a ľudskú dôstojnosť, predložila na svojom 32. zasadnutí návrh politiky podporujúcej dekriminlizáciu prostitúcie.

Schizofrénia Amnesty International

Hoci v jednotlivých krajinách sa prístupy k prostitúcii líšia od jej zákazu až po uvoľnenie, štúdie poukazujú na to, že dekriminlizácia prostitúcie neobmedzí rozsah obchodovania s ľuďmi, ale ho ešte viac rozšíri. „Sme presvedčení, že prostitúcia je systém sexuálneho zneužívania, ktorý si vyžaduje elimináciu, a nie spoločenské uznanie. Rovnako sme presvedčení, že prostitúcia predstavuje systém, pomocou ktorého sú jednotlivci ponúkaní ako verejné, sexuálne komodity. Systém, ktorý má zhubný vplyv na zraniteľných členov spoločnosti a je plný násilia voči tým, ktorí sú predávaní za účelom sexu,“ píše vo svojom stanovisku medzinárodná občianska petičná iniciatíva CitizenGo a Národné centrum proti sexuálnemu zneužívaniu, ktoré vyzýva Amnesty International, aby prehodnotila svoju politiku. Podľa CitizenGo „dekriminlizácia prostitúcie nijako nenapráva podmienky nerovnosti, zneužívania, násilia, či odludšťovania, ktoré sú prostitúcii vlastné, práve naopak, ešte viac ich prehľbuje“. Odvoláva sa na štúdie,

ZO ZAHRANIČIA

ktoré potvrdzujú, že krajiny, v ktorých je prostitúcia legálna, majú oveľa väčšie problémy s obchodovaním s ľuďmi, ako krajiny, kde je prostitúcia nelegálna. Ak totiž zákony povoľujú nejakú aktivitu, dopyt po nej rastie a kupliarstvo prekvitá s cieľom naplniť zvýšený dopyt.

Čo hovoria štúdie

V štúdiu *The Law and Economics of International Sex Slavery. Prostitution laws and trafficking for sexual exploitation* (Jacobsson, N., Kotsadam, A., 2010) z Univerzity v Göteborgu autori porovnávali údaje z viacerých zdrojov - Úradu Vysokého komisára OSN pre utečencov, UNODC, ILO. Dospeli k záveru, že „obchodovanie so ženami za účelom sexuálneho vykorisťovania prevláda v krajinách, v ktorých je prostitúcia protizákonná, pričom najrozšírenejšie je obchodovanie so ženami v krajinách, kde je prostitúcia legalizovaná“. Ďalšia štúdia s názvom *Does legalized prostitution increase human trafficking* (Cho, S.Y., Dreher, A., Neumayer, E., In: World Development 41(1), 2013) skúmala vplyv legalizácie prostitúcie na obchodovanie s ľuďmi, pričom autori vychádzali z predpokladu, že legalizácia prostitúcie má dva protichodné účinky na výskyt obchodovania s ľuďmi, tzv. *substitution effect*, znižujúci obchodovanie s ľuďmi, a tzv. *scale effect*, zvyšujúci obchodovanie s ľuďmi. Empirickým porovnaním údajov zo 150 krajín sveta, ako aj porovnaním údajov z troch európskych krajín, v ktorých sa prístup k prostitúcii líši, a to najmä údajov zo Švédska a Nemecka, viedlo autorov k záveru, že „legalizácia prostitúcie má vo vzťahu k obchodovaniu s ľuďmi stupňujúci efekt, a teda vedie k zvýšeniu obchodu s ľuďmi“. Porovnaním situácie v Nemecku (zlega-

lizovaná prostitúcia) a Švédsku (trestné je platiť za sex, nie poskytovať sexuálne služby), autori uvádzajú, že „v Nemecku počet osôb pracujúcich v rámci prostitúcie bol v roku 2006 asi 62 -krát vyšší ako vo Švédsku, ktorého populácia je 10-krát menšia ako v Nemecku“. Spomínajú tiež, že podľa odhadov ILO bol v roku 2004 počet obetí obchodovania s ľuďmi v Nemecku 60-krát vyšší ako v danom roku vo Švédsku. V Nemecku zároveň existuje dostatok dát pre porovnanie situácie pred a po účinnosti regulačného Prostitučného zákona. Ako ukazujú odhady z obdobia rokov 1996 až 2003, počet obetí obchodovania s ľuďmi v čase, keď prostitúcia v Nemecku nebola regulovaná, sa pohyboval v rozmedzí od 9 870 do 19 740 obetí, a po legalizovaní prostitúcie v roku 2002 v počte od 11 080 do 22 160 obetí a v roku 2003 od 12 350 do 24 700 obetí.

Občania prostredníctvom petičnej organizácie CitizenGo „apelujú na Amnesty International, aby vzalo do úvahy neblahé dôsledky prostitúcie a zasadzovalo sa za také prístupy, ktoré budú eliminovať prostitúciu, pomôžu ženám a dievčatám dostať sa z pasce sexuálneho priemyslu v mene dodržiavania základných ľudských práv - nebuť vykorisťovaná, nestáť sa obeťou násilia a objektifikácie, a ktoré budú znižovať dopyt po tomto bezohľadnom biznise“. Petíciu CitizenGo doteraz podpísalo 46-tisíc ľudí.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Zdroje: CitizenGo, Szabánová, L.: *Obchodovanie s ľuďmi za účelom sexuálneho vykorisťovania a prostitúcia v Európe – čas na zmenu*. Dostupné na: <http://www.ucps.sk>

ZO ZÁPISNÍKA

Zo zápisníka europoslankyne

„Všetci lidé sa rodia slobodní a rovní v důstojnosti i v právech“ (VDLP, 1948). V júli Európsky parlament prijal Uznesenie o boji proti obchodovaniu s ľuďmi (2015/2340(INI)). Správa sa

odvoláva na viac ako 45 dokumentov prijatých OSN, Radou Európy, EP, OBSE a ďalšími organizáciami a inštitúciami. Druhý vatikánsky koncil označil otroctvo, prostitúciu, obchodovanie so ženami a deťmi ako zneuctenie, ktoré rozvracia ľudskú spoločnosť, ponizuje hlavne toho, kto pácha nepravosť a protirečí úcte a vážnosti Stvoriteľa. Podľa celosvetového indexu otroctva sa odhaduje, že v novodobom otroctve uviazlo temer 36 miliónov ľudí. Už v roku 1993 EP prijal rezolúciu o obchode so ženami, ktorá okrem iného poukázala na rastúci počet obetí zo Strednej a Východnej Európy. Napriek všetkým rezolúciám, každá ďalšia správa prináša vážnejšie skutočnosti a hrozivejšie čísla. Oficiálne informácie udávajú, že v nadchádzajúcich rokoch sa situácia môže ešte zhoršiť.

Obchodovanie s ľuďmi je súčasťou organizovanej trestnej činnosti a popri obchodovaní s drogami a zbraňami je jednou z najvýnosnejších organizovaných trestných činností na svete. Zo správy spomeniem len dva problémy. Prostitúcia a náhradné materstvo. A to preto, že pri oboch sa teraz stretávame s rovnakou logikou. Politici, ale aj veľa ľudí na rôznych úrovniach života spoločnosti, si desaťročia mysleli, že len nútená prostitúcia (často prepojená na obchodovanie s ľuďmi) je nepripustná a mala by byť trestaná. Tá „iná“ je v podstate OK, veď je dobrovoľná a nemala by byť trestaná. Dokonca by mohla

byť rovnakým povoláním ako hocikaké iné. Až kým sme nezistili, že dobrovoľná v podstate neexistuje a všetky druhy prostitúcie nerešpektujú ľudskú dôstojnosť. Rovnakú filozofiu teraz presadzujú niektorí politici a za nimi skupina lobistov aj o náhradnom materstve. Napriek pozmeňovacím návrhom, ktoré sme podali, poslanci odsúdili len nútené náhradné materstvo ako porušenie práv žien a práv dieťaťa. Ak však správa uznáva, že pri nútenom náhradnom materstve sú porušené práva dieťaťa, aký je to pre dieťa rozdiel či ho náhradná matka porodila dobrovoľne alebo nútené. Jeho práva sú porušené v oboch prípadoch. Správa ďalej konštatuje, že dopyt po takto narodených deťoch stimuluje rozvinuté krajiny na úkor chudobných ľudí často v rozvojových krajinách. Už na prvý pohľad je zrejme, že prenajímanie maternice a kupovanie si dieťaťa od kliniky spĺňa všetky charakteristiky obchodovania s ľudskými bytosťami. Som presvedčená, že základné ľudské práva a dôstojnosť žien a detí porušuje každá forma náhradného materstva. Žena nie je továrňou na deti a dieťa nie je tovar, ktorý si možno kúpiť. Náhradné materstvo v každej podobe musí byť súčasťou boja proti obchodovaniu s ľuďmi. Inak sa otvorí priestor pre toleranciu tohto hanebného obchodu, ktorý už dnes generuje miliardové obraty. V prípade prostitúcie sme otvorili Pandorinu skrinku a problém nám prerástol cez hlavu. Nepoučení alebo nepoučiteľní sa zahrávame s ďalším problémom. Pre peniaze alebo pre bezbrehú slobodu? Zmluvy či dohovory, podľa ktorých sa riadi Európska únia a členské štáty, nepoznajú niekoľko typov ľudskej dôstojnosti. Len Pravda nás oslobodí.

ANNA ZÁBORSKÁ

KONKRÉTNÁ POMOC

Projekt Zachráňme životy
úspešne pokračuje

Projekt Fóra života poskytujúci konkrétnu pomoc tehotným ženám a ich deťom Zachráňme životy už oslávi 9. narodeniny. Zatiaľ sme pomohli 122 tehotným ženám a aj vďaka vám sa narodilo 108 krásnych bábätiok. Od januára 2016 ich bolo 10, štyri dievčatká a šiesti chlapci. Priemerne mesačne je v projekte 14 žien a spolupracujeme s 29 poskytovateľmi pomoci. Celkovo sme riešili asi 2000 prípadov. Za všetky aspoň jedno krátke podakovanie od Blanky: „Naozaj neviem, ako prešiel tento rok. Rukou prechádzam po vláskoch svojej dcéry a premýšľam, ako by vyzeral môj život bez nej. Myšlienkami som s vami a ja a moje deti na vás myslíme pri každej našej modlitbe. Viem, že tento rok sa nám podarilo zvládnuť vďaka vám a sile našej viery. Do nasledujúcich rokov vám prajeme všetko dobré a zo srdca ďakujeme za nás a za ďalšie rodiny, ktorým pomáhate.“ Doteraz ste príjemkyniam pomoci prispeli sumou viac ako 270 000 eur. Veľmi pekne vám aj v mene príjemkýň pomoci ďakujeme za podporu. Predovšetkým vašim pričinením môžeme aj naďalej pomáhať ženám s deťmi, ktoré si nemôžu seba a svojim deťom dopriať tie najzákladnejšie veci a statočne bojujú s ťažkými životnými situáciami. Vieme, že aj pre mnohých z vás to nie je ľahké, ale všetky ženy sú vám za pomoc vďačné.

MÁRIA DEMETEROVÁ, koordinátorka
konkrétnej pomoci. Ilustračná snímka: archív MD

Čo nové v Poradni Alexis

Tento polrok nám veru ani po zime, ktorá už tradične spolu s jeseňou prináša väčšie množstvo nových prípadov, neubúda práce. V marci sme riešili 15 nových prípadov, z toho 6 neplánovane tehotných žien, najčastejšie boli v zlej sociálnej situácii alebo zistili tehotenstvo tesne po rozchode s partnerom. V tom istom mesiaci sa nám ozvali tri ženy, ktoré sa trápia po umelom potrate. Riešili sme aj problémy v partnerskom vzťahu či psychické problémy, ktoré sa objavili po zistení tehotenstva. V apríli sa na nás so žiadosťou o pomoc obrátilo 18 ľudí. Desať klientok bolo neplánovane tehotných: štyri potrebovali finančnú pomoc alebo dokonca boli práve „na ulici“. Do poradne nám tiež písal štrnásťročný mladý muž s podozrením, že bude otcom. V tomto mesiaci sa nám ozvalo až šesť žien trápiajúcich sa po potrate - väčšina z nich po spontánnom potrate. V máji nás kontaktovalo dvanásť žien, päť z nich neplánovane tehotných. Ozvali sa nám aj dve mamičky, ktorým bábätká zomreli tesne po narodení a dve s bolesťou po umelom potrate. Za jún sme riešili 13 prípadov, z toho 10 sa týkalo neplánovaného tehotenstva. Tri prípady sme riešili sprostredkované: neozvala sa nám priamo mamička, ale niekto z jej blízkych. Dve ženy sa ozvali s bolesťou po spontánnom potrate, jednej mamičke sme pomáhali s materiálnoú pomocou pre čerstvo narodené bábätko. V júli sme riešili deväť prípadov, z toho osem neplánovaných tehotenstiev a jedna pani sa ozvala s emocionálnymi problémami po spontánnom potrate. U jednej klientky sme neriešili prípad priamo - ozvala sa nám organizácia, ktorá s mamičkou pracuje už dlhšie. Počas spomínaných mesiacov využilo možnosť dlhodobiejšieho psychologického poradenstva osem žien. V máji a júni pracovníčka Poradne Alexis v spolupráci s ďalšími prednášajúcimi z iných organizácií realizovala prednášky na štyroch školách. Mladí vo veku 13-15 rokov sa dozvedeli o krásnej čistých vzťahov a o hodnote rodiny, no aj o ťažších témach - umelých potratoch, negatívach antikoncepcie či nevýhodách neplánovaného tehotenstva v tomto mladom veku. Čo sa týka financovania poradne, veľkou pomocou nám bola v posledných mesiacoch časť zbierky z Pochodu za život, ktorú sme prijali z rúk otca arcibiskupa Zvolenského ešte v decembri. V súčasnosti sa tešíme, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny nám schválilo jeden malý projekt. Aj to je však pomoc len na pár mesiacov, preto sa veľmi potešíme akémukoľvek finančnému daru. Ďakujeme, že nám pomáhate pomáhať! Viac informácií o našej poradni nájdete na www.alexisporadna.sk.

PETRA HERETOVÁ,
psychologička Poradne Alexis

ZO ZÁPISNÍKA

Kultúra egoizmu vytláča Boha

Zaráža ma, ako málo vidieť na pôde Európskeho parlamentu rešpekt voči najvyššej autorite človeka, voči Bohu. Európska únia pritom vznikla na základe židovsko-kresťanskej tradície.

Čo si počas dvoch rokov spomínam, jedinými štátnikmi, ktorí pred parlamentom v Štrasburgu vyjadrili úctu k Bohu, boli jordánsky kráľ Abdallah II. a pápež František. Preto sa snažím využiť každú príležitosť, aby som svojim kolegom - politikom túto skutočnosť pripomenul.

V dokumentoch, ktoré sa predkladajú na hlasovanie, sa čoraz častejšie stretávame s vnucovaním predstavy o ubližovaní LGBTI ľuďom a potrebe ich ochraňovať. Pripomína mi to fantómovú bolesť - bolesť z niečoho, čo nie je. Začiatok júla znamenal aj začiatok slovenského predsedníctva v Rade EÚ. Do Štrasburgu prišla veľká slovenská delegácia s premiérom Róbertom Ficom. Dostal som možnosť prehovoriť v krátkom jednominútovom príhovore. Známych som predtým poprosil o modlitbu a som vďačný za každú jednu prosbu. Pánovi premiérovi ako aj vysokým predstaviteľom EÚ som pripomenul, že náš kontinent sa musí prinavrátiť k rešpektovaniu Boha a princípov židovsko-kresťanskej filozofie a etiky. Otcovia zakladatelia EÚ si Boha ctili a na tom zakladali politiku. Zdôraznil som, že Boh je Stvoriteľ a zdroj požehnaní pre národy a že človek sám o sebe nie je najvyššia hodnota, ktorej sa máme klaňať. Myslím si, že je potrebné túto myšlienku rozvinúť a uvádzať do života spoločnosti a do politiky. Ak sa človek začne klaňať sám sebe, napokon si bude sám určovať morálne hodnoty a definíciu dobra a zla, ako aj

to, ako svoje dobro má dosiahnuť. Žiaľ, výsledkom je to, že o svoj život prichádzajú počaté deti i starí a chorí ľudia. V mene nových náprav sa vezme právo na život slabým i bezbranným. Hovorí sa tomu reprodukčné právo (právo na potrat) či právo rozhodnúť o ukončení života (eutanázia). Odpoveďou na dôstojné zomieranie nie je asistovaná samovražda, ale kvalitná medicínska a sociálna starostlivosť na konci života. Rovnako zabíjanie nenarodených spôsobuje (popri iných faktoroch) zlý demografický vývoj. V krajinách EÚ a dnes aj u nás začína byť nedostatok pracovníkov. Preto si mnohí politici, ktorí súhlasia s politikou potratov, myslia, že problémy v priemysle dokážu vyriešiť migranti. Ja si to však nemyslím. Správnou odpoveďou je kvalitná rodinná politika a tá patrí do kompetencie členských štátov. Preto by mala mať každá krajina tak nastavené podmienky, aby boli v maximálnej miere podporované rodiny s deťmi. Ako zodpovední politici by sme mali hovoriť, že ak chceme vyriešiť problém s demografiou, tak musíme vyjsť z egoizmu. Zodpovedná vláda má motivovať manželov, aby dali priestor deťom a vychovávali ich v harmonickej prirodzenej rodine. Jednoducho, ak si nectíme Božie zákony, tak ľudstvo si samo spôsobuje problémy. Mnohí dnes hovoria, že „za komunizmu bolo lepšie“. Ako rýchlo zabúdame! Na svetlo verejnosti sa predierajú otrasné svedectvá z komunistického Číny o vražednom odobieraní ľudských orgánov na obchod. Ani u nás sa komunizmus neštítal hrozných zverstiev. Aj u nás ľudí zatvárali do väzenia pre ich vieru či presvedčenie. Preto sme spolu s kolegami z EP inicializovali Písomné vyhlásenie o ukončení praktík odobrania orgánov väzňom svedomia v Číne. Som presvedčený, že treba spraviť všetko, aby sa podobné praktiky ukončili.

Zdraví vás BRAŇO ŠKRIPEK

KONKRÉTNĀ POMOC

Novinky z Áno pre život, n. o.

Prvý polrok bol v neziskovej organizácii Áno pre život bohatý na aktivity. V dňoch 18. – 19. marca 2016 sa konal už 18. ročník medzinárodnej konferencie Vyber si život na tému *Násilie a ľudská dôstojnosť*. Publiku sa v Rajeckých Tepliciach prihovorili Shenan J. Boquet z USA, prezident Human Life International, biskup Milan Lach, europoslankyňa Anna Záborská, psychiater Michal Patarák, Anna Verešová, Janka Šipošová a ďalší.

Na prelome apríla a mája sa v Rajeckých Tepliciach uskutočnila púť k sv. Gianne Berette Molloyovej, po ktorej je symbolicky pomenovaný aj dom pre tehotné ženy a matky s deťmi v núdzi, ktorý prevádzkuje naša organizácia.

V mesiacoch máj – jún sme zrealizovali bezplatné kurzy pre ľudí so zdravotným a sociálnym znevýhodnením. Cieľom kurzov bolo

posilniť socio-ekonomické kapacity ľudí ohrozených sociálnym vylúčením, ktorých znevýhodnenie často znásobuje zdravotné postihnutie či nerovnaké príležitosti na trhu práce z dôvodu starostlivosti o členov rodiny. Priamo v chránených pracoviskách sa uskutočnili tri kurzy – tréning komunikačných zručností, kaviarenský/čaišnický rýchlokurz a kurz zdobenia medovníkov. Najdôležitejším aspektom aktivít je naštartovať dlhodobú pozitívnu zmenu u cieľových skupín. Kurzy absolvovalo 18 účastníkov, z toho 5 zdravotne znevýhodnených a 11 sociálne znevýhodnených. Išlo o klientky Zariadenia núdzového bývania; matky s nezaopatrenými deťmi; ženy po viacročnej materskej dovolenke, ženy staršie ako 45 rokov, o zdravotne znevýhodnených. Kurzy sa uskutočnili vďaka Accenture Nadačnému fondu v Nadácii Pontis.

Aj v roku 2016 poskytujeme bezplatné poradenstvo pre všetkých v krízových životných situáciách. Rýchlu pomoc poskytujú bezplatná Linka pomoci 0800 12 00 24, dostupná 24 hodín denne. Volat možno zo všetkých sietí SR. Prevádzku linky podporuje spoločnosť Slovak Telekom, a. s.

V dňoch 19. - 25. novembra budeme už po desiaty raz organizovať kampaň s názvom „Domáce násilie ubližuje všetkým“, vyvrcholením ktorej bude benefičný koncert pre ľudí v núdzi, na ktorý vás už teraz srdečne pozývame.

Vďaka konkrétnym výsledkom má práca v prospech ľudí v núdzi zmysel. Ďakujeme všetkým, ktorí podporujú našu organizáciu prostredníctvom darov alebo asignáciou 2 %, aby sme mohli pomáhať aj naďalej.

ZUZANA DOBEŠOVÁ,
riaditeľka Áno pre život

Vedieť pripraviť tú správnu kávu je hotové umenie, tvrdia účastníci kaviarenskeho kurzu, ktorý organizovalo Áno pre život. Snímka: archív Áno pre život

ZO ZAHRANIČIA

Moment počatia sprevádza žiara oplodneného vajíčka

Vedci zistili, že v okamihu prieniku spermie do vajíčka, pri momente oplodnenia, dochádza k svetelným výbojom, ktoré spôsobia rozžiarenie celého oplodneného vajíčka. Miliardy zinkových atómov uvoľnených z povrchu oplodneného vajíčka prebleskujú vo forme iskrenia v následných vlnách. Objavil to interdisciplinárny tím odborníkov z Northwesternskej univerzity. S použitím technológie rozhrania výskumná skupina ako prvá zachytila fotografie tohto molekulárneho výboja a určila, že ide o výboje zinku, ktorý sa nachádza v zásobníkoch pod povrchom vajíčka. Zinkové fluktuácie zohrávajú centrálnu úlohu pri biochemických vývojových procesoch sprevádzajúcich transformáciu vajíčka na zdravé embryo. Štúdiá zverejnená v Nature Chemistry v decembri 2014 a aktualizovaná v apríli 2016 zavŕšila vyše šesťročný výskum v laboratóriách prof. Teresy Woodroffovej, expertky na ovariálnu biológiu, a Thomasa O Hallorana, odborníka na chémiu živých procesov. Výskumný tím expertov z oblasti energetiky fotónových zdrojov vyvinul štyri

fyzikálne metódy na určenie množstva a umiestnenia zinku počas oplodnenia a v priebehu dvoch hodín po ňom. Citlivé metódy umožnili spočítať množstvo atómov vo vajíčku a vidieť zinkové výboje v trojdimenzionálnom zobrazení. Vedci zachytili okolo 8000 teliesok vo vajíčku, v každom asi milión atómov zinku, ktoré sa uvoľňujú procesom regulovanej súhry podobne ako v prípade prenášačov nervových signálov v mozgu alebo inzulínu v pankrease. „Počas fertilizácie sa vo vajíčku z tisícov zásobníkov uvoľňujú milióny zinkových atómov,“ vysvetľuje O Halloran. „Potom nastane ticho a vzápätí vystrelia výboje v štyroch či piatich vlnách - ako nádherný súzvuk orchestra pri symfónii.“ V predchádzajúcich prácach na myšiacich vajíčkach ten istý výskumný tím zistil, akú obrovskú potrebu po zinku má vajíčko pri dozrievaní. V procese oplodnenia stráca 10 miliárd z celkového počtu 60 miliárd zinkových atómov. Objav svetelných výbojov aj na ľudských oplodnených vajíčkach a intenzita ich žiarenia dáva podľa Woodroffovej možnosť zistiť, ktoré z oplodnených vajíčok (pri umelom oplodnení) sú životaschopné a majú najväčšiu šancu sa implantovať do matrice. Odhliadnuc od možnosti rozvoja eugenických praktík a morálnych otázok okolo umelého oplodnenia, v každom prípade je poznanie o žiarivých lúčoch práve oplodneného vajíčka zaujímavým a symbolickým znamením jedinečnosti a krásy vzniku nového života.

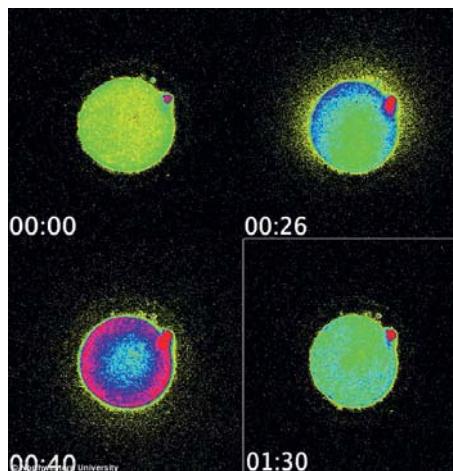
MÁRIA RAUČINOVÁ

Zdroje:

<http://discover.northwestern.edu/stories/stunning-zinc-fireworks-when-egg-meets-sperm>

<http://www.telegraph.co.uk/science/2016/04/26/bright-flash-of-light-marks-incredible-moment-life-begins-when-s/>

Snímka: <http://www.sciencealert.com>

SPRÁVY ZO ZAHRANIČIA

PRÁVNÁ ÚPRAVA

Litovský parlament prijal v júli novú právnu úpravu, ktorou obmedzil možnosť vytvárania ľudských embryí a ich využívania na účely asistovanej reprodukcie. Rozhodnutie privítali okrem iných aj predstavitelia kresťanských cirkví v krajine, ktorí vydali spoločné vyhlásenie. Podľa nich je tento počín „najvlastnejším spôsobom ochrany života na politickej úrovni“. Pod vyhlásenie sa podpísali arcibiskup metropolita Gintaras Grušas, pravoslávny arcibiskup Vilniusu Innocenty, ako aj biskup luteránskej cirkvi Mindaugas Sabutis. Vo vyhlásení pripomenuli, že podľa Svätého písma je ľudský život posvätný a tvorenie veľkého množstva embryí odporuje povinnosti chrániť každý ľudský život, to sa týka aj ich zamrazovania, ničenia a selekcie. Na rozhodnutie parlamentu reagovali aj stúpenci asistovanej reprodukcie, ktorí ho nazvali príliš reštriktívnym a vyzvali prezidentku Litvy, aby zákon nepodpísala.

<http://www.hli.org.pl/pl/newsy/663-litwa-ustawa-o-prokreacji-wspomaganej-broni-zycia>

ZIKA A POTRATY

Matky infikované vírusom zika podstupujú v Južnej a strednej Amerike čoraz viac potratov, informuje anglické periodikum *New England Journal of Medicine*. Obávajú sa, že by sa ich deti mohli následkom ochorenia narodiť postihnuté mikrocefáliou. Spojitosť medzi ochorením zika a narodením sa dieťaťa s mikrocefáliou je podľa Svetovej zdravotníckej organizácie veľmi pravdepodobná, aj keď sa ešte nepotvrdila vedecky. Vo všeobecnosti ženy podstupujú oveľa viac interrupcií

v štátoch, kde ich odrádzali od možného tehotenstva kvôli vírusu. Naopak krajiny, kde sa tieto informácie nešírili, nezaznamenali ani nárast počtu umelých potratov. Najvyšší nárast nastal vo Venezuele – v priemere o 93 percent a Hondurasu – 76 percent. Ostatné krajiny, kde sú potraty dovolené, zaznamenali nárast približne o 30 percent. Viaceré organizácie obhajujúce potraty majú na svedomí narastajúce obavy a strach u žien, niektoré z nich dokonca hovoria o povinnosti „práva na potrat“ pre ženu postihnutú vírusom zika.

<http://www.hli.org.pl/pl/newsy/608-strach-przed-wirusem-zika-liczba-aborcji-poszybowala-w-gore>

PODPORA LEKÁRKY

Diaspórna diecéza v Oslo je pripravená vynaložiť 75 000 nórskych korún (asi 8000 eur) na podporu lekárky prepustenej v roku 2015 po tom, ako odmietla z dôvodu výhrady vo svedomí vykonávať potraty a zavádzať vnútro-maternicové telieska. Upozornila, že môžu spôsobovať potrat v raných fázach embryonálneho vývoja. Proti svojmu prepusteniu podala žalobu. Podporu lekárke poľského pôvodu Katarzynie Jachimowicz vyslovil aj biskup Bernt Eidsvig, ktorý vyhlásil, že „sa riadila svojím svedomím v základných otázkach ochrany ľudského života od počatia“. Rovnako vyzval aj kňazov, rehoľníkov i laikov, aby podľa svojich možností pomohli lekárke. Biskup sa po konzultácii so svojím poradcom rozhodol, že diecéza vyčlení 75 000 nórskych korún na jej podporu a pomôže jej aj so samotnou žalobou. O priebehu celého prípadu informoval internetový portál troch katolíckych diecéz v Nórsku.

<http://rcmonitor.cz/evropa/7461-Biskup-z-Oslo-podporil-pro-life-lekarku>

ZO ZAHRANIČIA

REFERENDUM

Švajčiarski voliči hlasovali začiatkom júna v referende o predimplantačnej selekcii embryí. Až 62,4% občanov sa vyjadrilo v prospech možnosti selektovať embryá podľa ich vhodnosti na účely asistovanej reprodukcie. Nevyhovujúce zárodoky sú po prenatalných testoch zničené, pokiaľ sa u nich preukáže genetická chyba. Organizácie združujúce postihnuté osoby a rodičov postihnutých detí sa obávajú veľkého tlaku, ktorý na ne môže byť vyvíjaný. Rovnako vyjadrujú znepokojenie aj nad postupným rozširovaním eugenického testovania. Predimplantačná selekcia bude zrejme ponúkaná rodičom, ktorí nie sú schopní počať prirodzenou cestou alebo sú nositeľmi ťažkého genetického ochorenia. Podľa odporcov týchto praktík je dôležité uvedomiť si, že nie sú zamerané na liečenie alebo znižovanie miery genetických ochorení, ale na likvidáciu postihnutých osôb.

<http://hnutiprozivot.cz/?a=72&b=2&id=2551>

POTRATY

Pravoslávny patriarcha Moskvy a celého Ruska Kirill označil vo svojom príhovore v súvislosti s Medzinárodným dňom detí potraty za národnú katastrofu pre krajinu. Poukazoval na stále vysoký počet umelých ukončení tehotenstva v Rusku - v roku 2015 až 746-tisíc interrupcií. Pripomenul, že Biblia nie nadarmo nazýva deti „dedičstvom a darom od Boha“ (Ž 127, 3). Podobne sa vyjadril aj o zľahčovaní problému ochrany života, ktorý majú ľudia tendenciu považovať za filozofickú otázku, pričom v skutočnosti ide o vysoko aktuálnu a zásadnú záležitosť. Ocenil úsilie pravoslávnej cirkvi na území Ruska

o budovanie centier na podporu matiek, tehotných žien v núdzi a rodín, kde môžu ženy získať duchovnú i materiálnu pomoc. Dodal, že aj malá pomoc často presvedčí ženu, aby nepodstúpila potrat, ale zostala so svojím novonarodeným dieťaťom napriek ťažkostiam.

<http://www.pravoslavie.ru/93783.html>

ZÁKON

Horná komora kanadského parlamentu v júni schválila zákon povoľujúci eutanáziu nevyliciteľne chorých ľudí. Rozhodnutie prišlo po viacročnom legislatívnom procese. Prvým krokom bolo zrušenie zákazu eutanázie Najvyšším súdom v minulom roku, ktorý okrem legalizácie požadoval aj jej sprístupnenie pre nevyliciteľne chorých pacientov trpiacich veľkými bolesťami. Následne schválila dolná komora parlamentu nový zákon, ktorý pripúšťa eutanáziu za predpokladu, že smrť pacienta následkom ochorenia možno očakávať v krátkom čase, a v júni tohto roka legislatívu definitívne potvrdila horná komora. Liberálne orientovaná kanadská vláda je pripravená právnu úpravu v budúcnosti ešte rozšíriť. Zákon musí nakoniec podpísať kanadský guvernér David Johnston, ide však o formálny akt. Pred následkami liberalizácie eutanázie dôrazne varoval okrem iných ottawský arcibiskup metropolita Terrence Prendergast, ktorý upozornil, že existuje len právo na život a liečbu, nie právo na smrť a tiež zdôraznil nutnosť rešpektovať výhradu svedomia lekárov, pretože krajine, kde sa lekári stávajú sluhami smrti, hrozí morálne zničenie.

<http://www.pro-life.pl/tak-dzialamy/wiadomosci/kanada-przyjela-ustawe-o-eutanazji>

Správy pripravil: Andrej Števko

ROZHOVOR V TA3 / RECENZIA

Nikto s nami nediskutuje o Istanbulskom dohovore

Vzhľadom na to, že rozhovor redaktorky TA3 Ľuby Oravovej s predsedníčkou Fóra života Marcelou Dobešovou o Istanbulskom dohovore zo dňa 11. 8. 2016 odznel v minimálnej verzii, uverejňujeme jeho plné znenie.

Aké sú hlavné dôvody, prečo Istanbulský dohovor odmietať?

Najväčšiu výhradu máme voči čl. 14 Dohovoru a jeho potenciálneho vplyvu na vzdelávanie detí. Dohovor síce obsahuje viaceré užitočné ustanovenia, ktoré môžu účinne pomôcť obetiam domáceho násilia, ale tieto sú už obsiahnuté v našej národnej legislatíve. Čo vyžaduje väčšiu pozornosť v Dohovore, jeho zameranie a rodová terminológia, rozsah a monitorovací mechanizmus Dohovoru. Široký rozsah Dohovoru v spojení s popísaným monitorovacím mechanizmom GREVIO môže vytvoriť mnoho kontroverzných situácií v procese jeho aplikácie. GREVIO sa môže stať inštitúciou, ktorá bude presadzovať politickú agendu v oblasti „genderovej ideológie“ nad rámec výlučne našej národnej legislatívy.

Môžete uviesť príklad, ktorý by spôsobil v našej legislatíve problémy?

Ak zoberieme do úvahy radikálnu terminológiu Dohovoru spojenú s veľmi prísnyim monitorovacím mechanizmom, môže tento záväzok znamenať výrazné obmedzenie práv rodičov rozhodovať o výchove a vzdelávaní svojich detí. Nie je potrebné

veľa fantázie predstaviť si situáciu, keď by napríklad aj učenie Katolíckej cirkvi mohlo byť vnímané ako „tradícia založená na stereotypných rodových roliach“. Toto ustanovenie je koncipované tak široko a vágne, že môže byť použité ako nástroj na výraznú zmenu učebných materiálov k danej tematike. Navyiac tento záväzok sa bez výnimky vzťahuje na všetky školy - aj na súkromné a cirkevné.

Budete na postoji trvať alebo ste ochotní diskutovať o prípadných zmenách?

Áno, už tri roky chceme diskutovať o probléme ratifikácie Istanbulskeho dohovoru na Slovensku. Sme presvedčení, že dialóg medzi dvomi názorovými skupinami – za a proti – je veľmi dôležitý. Bez dialógu sa radikalizuje spoločnosť. Žiaľ, napriek našim konkrétnym výhradám voči Istanbulskému dohovoru doteraz nikto s nami nediskutoval. Žiadame o odbornú diskusiu. Naša konkrétna skúsenosť je iba trestanie za iný názor. Členské organizácie Fóra života - Áno pre život a Spišská katolícka charita - boli vylúčené z podpory projektov Nórskeho finančného mechanizmu napriek tomu, že oba projekty boli nezávislou komisiou vyhodnotené ako najlepšie.

Kniha, ktorá doteraz chýbala

Na verejnosti sa objavila pozoruhodná publikácia v slovenskom preklade *Sprievodca neplodnosťou pre katolíkov* od amerických autoriek Angelique Ruhiovej Lópezovej a Carmen Santamaríaovej. Obe ženy samy prešli cestu neplodnosti, a tak dokázali podať problém z vnútornej strany. Kniha, ktorú vydalo kresťanské vydavateľstvo Kumran, je cenným materiálom psychologickej a duchovnej pomoci pre neplodné páry, no obsahuje aj dôveryhodné medicínske

a zdravotnícke informácie podložené relevantnými zdrojmi. Určená je párom s primárnou a sekundárnou neplodnosťou (párom, ktoré už majú dieťa), alebo manželom, ktorým sa nedarí počať po opakovaných spontánnych potratoch či mimomaternicovom tehotenstve. Keďže medzi veriacimi sa veľa hovorí o kráse rodiny, málokto chápe, ako trpia tí, ktorí deti nemôžu počať. Každý mesiac je pre nich novou zmarenou nádejou. Často počítajú reči o tom, akí sú sebeckí, keď majú len jedno či dve deti, a to ich bolesť ešte stupňuje. Kniha pomáha stať sa vnímavejšími na utrpenie druhých. Obsahuje tiež konkrétne kontakty na organizácie poskytujúce pomoc, ako aj odporúčania slovenských katolíckych odborníkov v danej problematike. Vďaka patrí slovenským manželom, ktorí sprostredkovali cennú publikáciu pre našich čitateľov. Získať ju môžete na www.kumran.sk.

MÁRIA RAUČINOVÁ

Nech nie je v tom sama

PODPORTE
NOVÉ KONTAKTNO-
INFORMAČNÉ CENTRUM
FEMINA V LEVICIACH,
KTORÉ POSKYTNE POMOC
TEHOTNÝM MATKÁM ZVAŽUJÚCIM POTRAT.
Č.Ú.:(IBAN) SK61 0900 0000 0004 2287 4576